

Bài 4

NGUỒN GỐC LOÀI NGƯỜI

Học xong bài này, em sẽ:

- Mô tả được quá trình tiến hoá từ vượn thành người trên Trái Đất.
- Xác định được trên bản đồ các dấu tích và địa điểm tìm thấy dấu tích của Người tối cổ ở Đông Nam Á và Việt Nam.

Các em có biết tại sao người châu Phi có làn da đen, người châu Á da vàng, còn người châu Âu da lại trắng? Liệu họ có cùng chung một nguồn gốc hay không? Nếu có thì từ đâu mà ra?

Hình 1. Ba chủng tộc trên thế giới với những màu da khác nhau (minh hoạ) ▶

Em có biết?

- Những phát hiện gần đây ở Đông Phi đã dẫn tới quan điểm cho rằng nơi đây một trong những “cái nôi” của loài người.
- Người tối cổ thường xuyên đi, đứng bằng hai chân, hai chi trước thành hai tay, có thể cầm nắm, thể tích sọ não lớn hơn và đã hình thành trung tâm phát tiếng nói trong não.

1. Quá trình tiến hoá từ vượn thành người

Quá trình tiến hoá từ vượn thành người đã diễn ra cách đây hàng triệu năm. Ở chặng đầu của quá trình đó, cách ngày nay khoảng 5 – 6 triệu năm, đã có một loài Vượn người sinh sống. Từ loài Vượn người, một nhánh đã phát triển lên thành Người tối cổ. Dạng người này xuất hiện khoảng 4 triệu năm trước, đến khoảng 15 vạn năm thì biến đổi thành Người tinh khôn.

▶ Hình 2. Các dạng người trong quá trình tiến hoá

? Dựa vào hình trên và trục thời gian (tr.16), em hãy cho biết quá trình tiến hoá từ vượn thành người đã trải qua các giai đoạn nào? Cho biết niên đại tương ứng của các giai đoạn đó.

2. Những dấu tích của quá trình chuyển biến từ vượn thành người ở Đông Nam Á và Việt Nam

Tại khu vực Đông Nam Á đã diễn ra quá trình tiến hoá từ vượn thành người từ rất sớm. Dấu tích của Người tối cổ đã được tìm thấy ở khắp Đông Nam Á và cả Việt Nam. Đó là những di cốt hoá thạch và công cụ đá do con người chế tạo ra.

▲ Hình 3. Lược đồ dấu tích của Người tối cổ ở Đông Nam Á

Em có biết?

Tại di chỉ An Khê (thị xã An Khê, tỉnh Gia Lai), người ta đã phát hiện được trên 3000 hiện vật đá (gồm rìu tay, công cụ ghè đẽo thô sơ,...) có niên đại cách ngày nay 80 vạn năm. Đây là dấu tích cổ xưa nhất chứng tỏ sự xuất hiện sớm của người nguyên thủy trên đất nước Việt Nam.

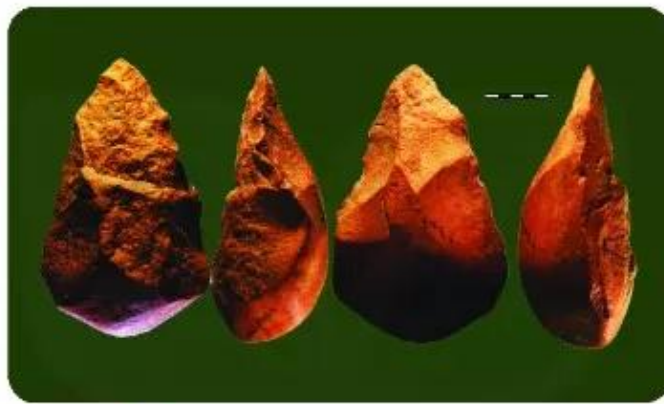
Di cốt của loài Vượn người sống cách ngày nay khoảng 5 triệu năm đã được tìm thấy ở Mi-an-ma và In-đô-nê-xi-a. Đặc biệt, hoá thạch phát hiện trên đảo Gia-va – In-đô-nê-xi-a có niên đại khoảng 2 triệu năm là dấu vết xưa nhất của Người tối cổ ở Đông Nam Á. Di cốt, mảnh di cốt và những công cụ đá của Người tối cổ còn được tìm thấy ở Thái Lan, Phi-líp-pin, Ma-lai-xi-a. Chiếc sọ Người tinh khôn tìm thấy ở hang Ni-a (Ma-lai-xi-a) có niên đại khoảng 4 vạn năm.

▲ Hình 4. Công cụ đá Núi Đọ

▲ Hình 5. Răng hoá thạch của Người tối cổ được tìm thấy ở hang Thẩm Khuyên

▲ Hình 6. Rìu tay tìm thấy ở di chỉ An Khê

? Hãy chỉ ra những dấu tích của Người tối cổ tìm được ở Đông Nam Á và Việt Nam trên lược đồ (hình 3, tr.18). Những dấu tích đó chứng tỏ điều gì?

Luyện tập và Vận dụng

1. Từ những thông tin và hình ảnh trong bài học, hãy cho biết những bằng chứng nào chứng tỏ ở khu vực Đông Nam Á và Việt Nam diễn ra quá trình tiến hoá từ vượn thành người?
2. Quan sát hình 2 (tr.17), em thấy Vượn người, Người tinh khôn và Người tối cổ có điểm gì khác nhau?
3. Làm việc theo nhóm: Hãy sưu tầm tư liệu và xây dựng một bài giới thiệu bằng hình ảnh kèm theo lời chú giải thể hiện quá trình phát triển của người nguyên thủy trên thế giới hoặc ở Việt Nam.